

Miljöansvarsrapporten 2023–2024

VD/4054/11.00.00.01/2019

TeA/JV/TKR/MV/EK/EA

Miljöansvarsrapporten som är en årlig beskrivning av hur stadens miljöansvarsarbete framskrider har blivit färdig för åren 2023–2024. Miljöansvarsarbetet i staden styrs av färdplanen för resurssmart 2030, som stadsfullmäktige godkände i juni 2018 och som uppdaterades år 2022. Ett centralt mål är klimatneutralitet före år 2030. Miljöansvarsrapporten för åren 2022–2023 godkänns av stadsmiljönämnden och den antecknas för kännedom i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Målen för färdplanen för resurssmarthet är indelade i sex filer, enligt vilka också rapporteringen görs. Filerna är: Samhällsstruktur och rörlighet, Klimatneutral energi, Livscykeln hos material och cirkulär ekonomi, Mångfald i naturen, Ett ansvarsfullt Vanda samt Kolsänkor och kompensation. Alla åtgärder och hur de framskrider kan ses i tjänsten Miljövakten. Utöver hur åtgärderna framskrider har man i miljöansvarsrapporten under året samlat god praxis för att främja miljöansvaret.

Den allmänna utvecklingen

Vandas växthusgasutsläpp minskade år 2023 efter ett par års ökning. Detta beror bland annat på förändringar i Vanda Energi Ab:s energiproduktion. I och med att energiproduktionen blir renare ökar trafikutsläppens betydelse. År 2023 var utsläppen 840 kiloton koldioxidekvivalenter (CO₂-ekv.), vilket var nio procent mindre än år 2022. De invånarspecifika utsläppen år 2023 uppgick till 3,4 kiloton koldioxidekvivalenter (CO₂-ekv.).

Samhällsstruktur och rörlighet

Stadens växthusgasutsläpp kan minskas avsevärt genom markanvändningslösningar.

Under rapporteringsperioden:

Staden utvecklades mot klimatneutralitet och resurssmarthet. Samhällsstrukturen blev tätare och antalet invånare ökade i tätbebyggda områden. Av de nya planerna för boende låg 96 procent i zoner för hållbar tillväxt. Också klimatpåverkan bedöms i varje plan, dock på olika nivåer.

Grönområdena utvecklades i enlighet med målen, och grönområdenas tillgänglighet förbättrades i och med att anvisningen om grönområdenas dimensionering och tillgänglighet SAAVU och utvecklingsbilden för grönstrukturen färdigställdes.

Förutsättningarna för hållbar rörlighet förbättrades i enlighet med målnätverket. Enligt färdhetsundersökningen färdas Vandaborna mindre med personbilar och gång har vuxit som rörelseform under de fyra senaste åren. Cyklingen och användningen av kollektivtrafik har hållit sig på samma nivå som tidigare.

Allt fler av de fordon som används av staden är helt eldrivna och laddstationer har planenligt byggts vid flera verksamhetsställen. För att öka arbetsresorna med cykel utarbetade verksamhetsenheterna vid stadsmiljöns verksamhetsområden en plan för främjande av cykling.

Klimatneutral energi

Elproduktion och -förbrukning orsakar en stor del av klimatutsläppen i Vanda.

Under rapporteringsperioden:

Utsläppen från uppvärmning och elförbrukning minskade i Vandaområdet. I stadens fastigheter ökade elförbrukningen något, men värmeförbrukningen minskade.

Produktionen av förnybar energi i enlighet med målen har utökats i nästan alla stadens ny- och ombyggnadsobjekt.

I stadens alla viktigaste fastigheter har man avstått från oljeuppvärmning.

Livscykeln hos material och cirkulär ekonomi

Syftet med filen är att främja en hållbar användning av naturresurser och minska utsläppen. Den byggda miljön spelar en avgörande roll när det gäller att behärska klimatförändringen.

Under rapporteringsperioden:

Det koldioxidsnåla byggandet har främjats enligt målet, även om det utmanande marknadsläget har bromsat upp detta. I samband med marköverlåtelse och anbudsförfaranden har man förutsatt byggande i trä, koldioxidsnålt byggande och energieffektivitet.

De som inleder ett byggprojekt har styrts mot effektiva, anpassningsbara och mångsidiga lokaler med beaktande av byggnadernas användningskategorier. Man har tagit itu med klimatavtrycket från byggandet av infrastruktur genom att pilottesta en klimatkalkylator inom Vandaspårans infrastrukturprojekt.

Man har förbättrat delningsekonomin förutsättningar på biblioteken genom att utveckla utlåningen av föremål.

I skolornas kampanj "Kierrätys kuntoon" har man fäst uppmärksamhet vid hur skolornas avfallshantering fungerar och dess utveckling.

Mångfald i naturen

Naturens mångfald är ett livsvillkor för arternas bevarande och även avgörande för människans välbefinnande.

Under rapporteringsperioden:

I enlighet med målen utökas, skyddas och förstärks den biologiska mångfalden i Vanda systematiskt. Vanda vill förbättra mångfalden i sitt område och vara naturpositiv i framtiden. Den plan som utarbetats som grund för arbetet har färdigställts och organiseringen av arbetet har inletts. Man arbetar med att utveckla en modell för total icke-försämring som en del av Handlingsplanen för ett naturpositivt Vanda 2030.

Utredningen om stadens ekologiska nätverk har blivit färdig. Naturkartläggningarna har tagit fart och målet är att kartlägga naturtyper ett storområde åt gången. Omfattande utredningar har beställts till Kivistöområdet år 2024.

Naturkartläggningar och en sammanställning av naturuppgifter har inletts i områdena Kopparberget och Linna skog som ska fridlysas år 2024 (Linna skogs naturutredning gjordes som konsultarbete år 2023).

Planeringen av en plan för främmande arter har inletts.

Ett ansvarsfullt Vanda

För att nå Vandas klimatmål förutsätts att stadens invånare, företag och sammanslutningar agerar ansvarsfullt.

Under rapporteringsperioden:

I enlighet med målen fostras och stöds Vandabor i hållbar livsstil och miljöansvar. På bibliotek och i invånarlokaler har man ordnat evenemang i anslutning till miljö och ansvar. Dessutom används närnaturen i mån av möjlighet som inlärningsmiljö för daghem och skolor.

För att minska matens miljökonsekvenser fortsätter Gemensamma bordet sin verksamhet. Måltidsservicen i Vanda gör beräkningar av koldioxidavtrycket.

Stadsorganisationens miljöansvar har främjats genom miljöstödverksamhet. Dessutom kvalitetsgranskades stadsmiljöns miljösystem Ekokompassen för första gången år 2022.

Kolsänkor och kompensation

Enligt Vandas klimatneutralitetsmål ska utsläppen minskas med minst 80 procent år 2030 jämfört med år 1990. Resterande 20 procent kan bindas till växtlighet, mark och byggande i trä eller genom att utsläppsminskningar kompenseras på annat håll.

Under rapporteringsperioden:

Vanda deltar i projektet Urbaanin hiilenkierron uudet arvoketjut (Hiiliketju) där utnyttjandet av biobaserad koldioxid granskas.

Man har utrett metoder för att kompensera stadens flygutsläpp och möjligheterna att minska utsläppen från resor.

Avslutningsvis

Det är fortfarande svårt att bedöma hur effektiva åtgärderna i vägkartan för resurssmarthet är, men det pågår ett kontinuerligt arbete för att utveckla bedömningen såväl på riksnivå som inom staden. Rapporten har sammanställts och redigerats vid miljöcentralen ur material som producerats av flera sakkunniga inom staden. Vandas miljöansvarsrapport 2023–2024 finns på webbplatsen Ilmastotyö Vantaalla (Klimatarbete i Vanda) efter att den har godkänts.

Stadsmiljönämnden 13.8.2024 § 6

Biträdande stadsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att

- a) godkänna Miljöansvarsrapporten 2023–2024 och
- b) föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att den antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Miljöansvarsrapporten 2023–2024 uppdaterades 28.8.2024 med de reviderade växthusgasutsläppen. Man fick nya uppdaterade siffror från Samkommunen Helsingfors miljötjänster (HRM) först efter stadsmiljönämndens sammanträde.

Stadsstyrelsen 2.9.2024 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) anteckna Miljöansvarsrapporten 2023–2024 för kännedom, och
- b) föreslå vidare för stadsfullmäktige att den antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 16.9.2024 § 7

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna Miljöansvarsrapporten 2023–2024 för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Miljöansvarsrapporten 2023–2024, uppdaterad 28.8.2024

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

tf. miljöchef Tina Kristiansson, tfn 050 314 5684
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)